

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Občni zbor „Narodne tiskarne.“

V nedeljo 27. maja občni zbor „Narodne tiskarne“ v Ljubljani nij mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo akcij vloženih in premalo akcionarjev udeleženih.

Zatorej se razpisuje nov občni zbor delniškega društva „narodne tiskarne“ na dan

17. junija 1877

ob 10. uri do polu dne, s pristavkom, da po §. 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočnih delničarjev in število od njih zastopanih glasov.

Od upravnega odbora.

Važnost volitev volilnih mož.

Volitve za kranjski deželni zbor so torej razpisane. Na kmetih bomo volili 16 poslancev (zrno in pogoj narodne večine) kakor smo uže v včerajšnjem listu povedali, sedmega junija, torej čez šest tednov. Naj pa nihče ne misli, da je do tja še dolgo, da je še čas, da se nam ne mudi. Precej se mora agitacija začeti in nič popustiti do zadnjega, sicer nas nasprotniki tu pa tam prehité in mi pridemo prekasno, ko bode uže kaj izprideno, ko bode nepodučeno ali nemarljivo ljudstvo uže zapeljano.

Precej zdaj enkrat se bodo pa uže začele volitve volilnih mož po občinah ali srenjah. Te so najbolj važne. Kajti če bodo naši kmetje izbrali izmed sebe zanesljive narodne, samostalne in duševno krepke može za volilce, potem smo gotovi.

Zatorej je pa treba, da prijatelji slovenske domorodne stvari po vsej deželi vso in celo svojo pozornost obrnejo do teh prvotnih volitev volilnih mož. Tudi naši nasprotniki bodo poskušali najbolj tukaj svoje manevre, in z vsemi nam še morda neznanimi pomočki delali, da bi vsilili kmetom kake svoje odvisnike za volilne može.

Naši kmetje bodo imeli volitve volilnih mož zdaj ob času, ko je mnogo dela na polji. Na to se naši protivniki zanašajo. Gotovo, da bode marsikje volitev slabo razglašena, ali morda prav v zadnjem času, ker žalibog postava tu nij jasna. Mogoče je vse. Za to je neobhodno potrebno, da se povsod uže naprej pazi, kedaj bode volitev volilnih mož, da se ljudem ostro zabiči in živo naroči, da tačas gotovo pridejo vsi in volijo te in te može, o katerih se je treba v vsakej fari ali občini prej dogovoriti.

Nemškutarji in njih zavezniki bodo skrivaj svojim privržencem na tihoma uže prej naznanili, kako se imajo ravnati. Ker postava ne določuje, koliko mora prvotnih volilcev skupaj priti, da volilnega moža izberó, mogoče je, da pridejo iz cele množine slučajno le trije nemškutarski ali odvisni prvotni volilci, pa volijo štiri volilne može, ali toliko kolikor jih na občino spada. Zato moramo mi gledati, da bode ljudstvo opozorjeno, pripravljeno, da može na migljaj precej pridejo, tudi če bi jih bilo treba po noči skupaj klicati!

Najnevarnejši sovražnik naš je torej apatija, zanašanje na zadnji trenotek, zanašanje jednega na drugega, malomarnost, katere nas Bog obvaruj!

Zatorej naj vsi narodni županje na to pazijo, da zabičijo in naroče precej in potem

večkrat ljudem gotov prihod na volišče volilnih mož. Tam pa, kjer je župan odvisen, nenaroden, ali premalo izveden, naj pazijo drugi narodni omikanci, gospoda duhovniki, narodni učitelji, posestniki, trgovci in vsi zavedni narodnjaki, da malomarnost za sveto domovinsko stvar ne pokvari vspeha.

Ko smo kranjski Slovenci z največjim zanimanjem gledali zdaj na vshod, kjer se celega našega roda boljša prihodnost v krvavem boju odločuje, — počil je nam tu doma za hrbotom mali domači boj. Nij, da bi ga primerjal glede važnosti za našo narodno bodočnost z onim bojem na jugu. Ali mi se ipak moramo hitro in krepko obrniti na svojo zemljo, bojevati in zmagati! Ker čast slovenskega naroda je odvisna od teh volitev!

Vojska.

Na Dunav bode ruski car sam 6. junija prišel in prevzel glavno poveljništvo. To bode znamenje, da do tega dne je končan ves težavni marš ruske vojske do silnega Dunava in da se bode vojna preprava čez reko začela. Zdaj je voda vsled deževja zopet silno narasla. V Dobruči je Dunav celo široko povenjen naredil. Če bode odslej zopet lepo vreme, utegne se voda do 6. junija še uleteti, da bodo Rusi lažje veliki most delali.

Rusi so mej tem na Dunavu uže zopet veliko dejanje naredili. Dva ruska oficirja, Dubošev in Šestakov, sta se zmenila, največji turški monitor, ki je v kanalu Mačinu plaval, v zrak zapoditi, kar se jima je tudi posrečilo. Pripravila sta si rumunsko šalupo (malo ladijo) in se s torpedi oskrbela. Iz svoje ladije sta zapodila leteč torpedo na turški monitor, torpedo se trknivši v monitorja srečno

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Drugi del.

Enajsto poglavje.

(Dalje.)

Ko je Jerica poslušala ta za njo tako pomenljivi pogovor, bilo je strahovito videti njeno čudovito, nenaravno lice.

„Jerica!“ vskliknil je Filip, ko jo je za trenotek opazoval, „Jerica! Za božjo voljo! ne zrite tako strmo! Jerica! povejte mi, kaj pa vam je?“

A ganila nij očesa, ganila nij črtice svojega okamenelega lica, slišala ga nij očividno. Prijel jo je za roko; ta je bila mrzla kot mramor. Njegov obraz je izražoval skoro toliko obupnost, kot njen. Debele solze so mu zalile oči in so drle po njegovih licih. Enkrat

je iztegnil roke, kot bi jo hotel veselja pritisniti na prsa ter jo kot majhenega otroka vtolažiti; a očitno napenja se, je ustavil svoje roke. „Jerica!“ rekel je nagnen k njej in svoje oči obrnivši v njene, „kaj sta vam storila ta dva človeka? Kaj vam je mari za nja? Če vas je razžalil ta mladi mož — slepar! — pokoriti se mora za to.“ In skočil je po konci.

Pri teh besedah in tem dejanji se je Jerica zavedela sama sebe. „Ne! ne!“ rekla je, „to nij. Sedaj se počutim boljše. Ne gorite o tem in ne recite nič,“ in plašljivo je pogledovala na kegljišče. „Počutim se boljše.“ Ker ga je bil strašni strmi pogled prestrašil, čudil se je, da je popolnem mirna vstala in nasvetovala, da bi se peljali domov.

Molče jo je spremljal; predno sta prišla klanca, kjer so bili pustili voz, dospela sta jih druga dva in peljali so se čez malo trenotkov v Saratogo.

Na vozu in naslednji večer je bila Jerica

enako otrpna in nenaravno mirna. Predno so prišli v gostilno, vprašal jo je parkrat doktor Gysworth, ali se počuti dobro, gospod Filip pa jo je sedaj pa sedaj skrbljivo pogledoval. Celo glas njenih besed je bil prisiljen, tako da je Emilija jo precej vprašala: „Kaj pa ti je dete drago!“ A odvrnivši, da se počuti popolnem dobro, izpolnjevala je vse dolžnosti in oblike onega večera, ter se je poslovila od mnogih svojih prijateljev. Poslovivši se od Gysworthovih se je z njimi zgovorila da jih bode drugo jutro še enkrat obiskala.

Neskrbnim očem se je videla Emilija nemirnejša nego Jerica; kajti Emilija se nij dala preslepiti, ter je na vsem svojem bitji kazala Jeričine bridkosti; katero je ta znala le bolje zakrivati. Jerica nij vedela, kaj se je godilo krog nje oni večer, ter se je tudi pozneje spominjala le polovico vsega. Nikdar nij mogla razumeti, kaj jo je takrat vzdržavalo in podpiralo, da je le na pol zavedaje se, občevala z družbo. Kako se jej je posrečilo zakriti srčno

razbil in utopil, da je sovražno ladijo raznesel, a Rusi so se umeknili nepoškodovani.

Ruske baterije pri Slobodziji so bombardirale Ruščuk. Rumunske baterije pri Izlacu so streljale na Nikopolis.

Z azijskega rusko-turškega bojišča pak bomo ne mara kmalu slišali o novih odločilnih ruskih zmagah. Rusi že od 24. t. m. nastreljujejo najmočnejšo azijsko tvrđavo Kars, katero imajo, kakor znano, že dalje časa obloženo. Vojaški časopisi sami omenjajo, da hitro vzetje Ardahana po Rusih kaže, da so ruski kanoni boljši nego nemški Krupovi kakoršne imajo Turki, za to tudi Kars ne bode dolgo mogel braniti se. — Tudi ona ruska četa, ki proti Erzerumu operira, pomika se vedno dalje v Turčijo.

Iz Carigrada se 26. t. m. javlja, da Rusi ne prestando marširajo proti Erzerumu in da je pričakovati velike bitve. Desno rusko krilo stoji pri Olti, levo pri Vanu.

Čehi in Rusi.

Češki zastopniki časnikarstva: Skrejšovski, dr. Gregor, in Zeithammer so 22. t. m., ko so pravoslavni Rusi po vsej svoji zemlji praznovali god in praznik slovanskih apostolov Cirila in Metoda, poslali telegrafični pozdrav slavjanskemu komitetu: „Na praznik naših apostolov Cirila in Metoda, daje vse češko časnikarstvo slavjanskemu komitetu bratovsko roko k velikemu delu, katero sta slovanska apostola pred tisoč leti začela in ki je kot podedovina prešlo na naše ruske brate. Sreča in slava ruskemu orožju, sreča in slava ruskemu narodu!“

Še tist dan je prišel od Rusov iz Peterburga v Prago sledeči odgovor: „Dan slavjanskih apostolov praznujemo, pozdravljamo svoje ljubljene goste od 1867. Seme, ki so ga naši skupni učitelji sejali, vidno kali in raste. Da se zopet vidimo!“ Podpisani so bili sledeči ruski veljaki: Lamanskij, Miler, Mirkovič, Petrov, Pešatkin, Černjajev, Frejgang.

Poleg te lepe izjave, prinašajo češki listi iz raznih čeških mest in občin od odličnjakov čeških podpisane proglase, v katerih se Čehi navdušeno zahvaljujejo slavjanskim bratom, ruskemu narodu in ruskemu carju osvoboditelju, da so se odvažili iti osloboditi južne brate Slavjane. Ravno tako ruske novine te simpatične izjave z veseljem konstatujejo. — Tako

se v širnem slavjanskem svetu goji in širi misel naše solidarnosti!

Vojna moč turške države.

III.

Če smo zgoraj rekli, da ima Turčija preko 21 milijonov prebivalcev, moramo sedaj omeniti, da so ti stanovalci po veri in po narodnosti ločeni v mnogo večjih in manjših skupin, katere se druga od druge tako razlikujejo, da bi jih nobedna država vsega sveta ne mogla združiti v celotno jednoto. Sicer nova turška ustava ne pozna nobednega razločka v narodnosti — vsi na Turškem bivajoči se imenujejo Osmani — a znano je, da papirnati paragrafi (in če so tudi turški) niso zmožni narodnih in verskih razlik odpraviti in tako vojno moč vzvišati. Poleg pravih Turkov prebivajo na Turškem Slovani (Bulgari in Srbi), Romunci, Grki, Armenci, Albanci, Arabci, Cincari, Tatari, Cigani, Židje, Čerkesi in nekateri drugi narodi. Da je velika nepravilnost za vojno moč vsake države, ako v njej prebivajo stanovalci različnih narodnosti, tega nečemo še posebej poudarjati. A poudarjati hočemo to, da veliko tistih narodov, ki na Turškem prebivajo, nemajo nobedne ljubezni do države, v kateri živijo, nemajo navdušenja za turški polumesec, nemajo nobednega interesa za obstoj Turčije, pač pa samo velike koristi, ako ta država, katero smatrajo za svojo kruto sovražnico in tlačilko, propade, pogine in konec vzame. Romunci, Grki, Bulgari, Srbi, Armenci, Albanci, in deloma tudi Arabci se ne bodo bili zoper Ruse, ampak prej zoper Turke, katerim bi po paragrafi turške ustave morali pomagati. In teh narodov ni malo, ti narodje štejejo cele milijone. To narodnostno razmerje razjeda kakor rak ves organizem turške države. Ta notranji sovražnik je Rusom najboljši zaveznik.

A tudi vera loči turške narode v dva sovražna šatorja, mej katerima zija prepad, katerega nobeden turški državnik ne more zamašiti. Mej 21. milijoni turških prebivalcev je čez 8 milijonov kristijanov, kateri v vojni do najnovejšega časa čisto nič ne štejejo, kajti samo mohamedanci se jemljejo v vojake. Iz tega se pa jasno vidi, da se vsa vojna moč turške države opira na 12—13 milijonov mohamedanskih Turkov in poturčenih Slovanov in Albancev. A paziti je to, kar nam zanesljivi Kanitz pripoveduje,

da je namreč mej poturčenimi Bulgari in Albanci prav veliko taci, ki so samo na videz mohamedanci, a v srci še vedno kristijani in da se ti ne bodo z Bogom vedno kakšnim navdušenjem bili za Turke, je naravno.

Če torej nekateri nemški in magjarski listi pripovedujejo, da ima Turčija dan danes blizu 1 milijon vojakov pod orožjem, pripovedujejo več nego vedeti morejo in pripovedujejo nam to, kar samo oni v svoji prevročiji fantaziji videti želijo. Od kod naj Turčija vzame 1 milijon vojakov? Alah je velik in Mohamed njegov prerok, a da bi turški vojaki kar iz tal poganjali ter takoj zreli in oboroženi zoper Rusa marširali, tega vendar ne zmoreta niti Alah, niti njegov prerok Mohamed, niti oba skupaj ne! Da Turčija dan danes 1 milj. vojakov niti nema, niti imeti ne more, to nam kaže najpriprostejši račun. Nemška država ima 42,727.260 prebivalcev, 1,315.000 vojakov lahko pod orožje pokliče. Avstrija ima po Fiekerjevih računih 37½ milj. prebivalcev ter more 1,124.000 mož oborožiti. Zgoraj smo pa videli, da ima Turčija samo 12—13 milijonov takih prebivalcev, da se morejo v vojni v poštev jemati in ti dajo samo 360.000, k večjemu 370.000 vojakov.

Res ukazuje nova turška ustava, da se morajo tudi kristijani jemati v turške vojake, toda da bi imela Turčija od tega ukaza kako dejansko korist in nje vojna sila kako posebno pripomoč, to veruj, kedor hoti! Predno se bode Bulgar ali Srb ali Romunec ali Grk dal vtakniti v turško vojaško suknjo, bode pobegnil rajši, ali čez mejo ali pa v gore. In če se bode tudi Turkom posrečilo nabrati kristijanov za svojo armado, jako dvomimo, da bi se ti dobro bili zoper Rusa. Prej narobe!

A. K.

(Dalje prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 28. maja.

Z *Dunaja* se piše v Berlin, da je nadvojvoda Fridrih, sin pokojnega nadvojvode Karla Ferdinanda, prihodnji dedič nadvojvode Albrehta, namenjen priti za vladarja v zedinjeno Bosno in Hercegovino ter — Srbijo, ki bi se tudi imela priklopiti. Poslednjega ne verujemo še.

Hrvatski „Primorac“ piše govoreč o svečanosti pevske na konci tudi tako-le: „K

dokler se nij vsahnil vir njenih solza in se je čutila bolno, slabotno in vpehano. Potem je vstala, šla k oknu, djala je s čela težke kite svojih las za ramo, naslonila se je ven ter je dihala okrepevalno hladno sapo ponočno. Njeno srce se je umirjalo, ko je gledaje v svetle luči, ki so se tako sladko in mirno ozirale sem doli, blezo govorila z zvezdami. Zopet so se te videle, kot bi jo milovale in kot o dnevnih zapuščenih njenih otročjih let jej pošeptavale: „Jerica! — Jerica! — uboga majhena Jerica!“

Potolazena in ginjena od milega njih pogleda je padla polagoma na kolena. Njeni kvišku obrnjeni obraz, njene sklenene roke, sladki izraz udanosti, ki se je polagoma kazal na njenem obličju, vse je pričalo očitno, da kot pri prvi njenej mutastej molitvi k takrat neznanemu jej Bogu, njena sedaj razsvetljena duša občuje s svojim stvariteljem in zopet je pošeptal njen duh priproste besede: „Gospod v nebesih tu sem!“

O, blažena naj bode vera, ki o takih

bolečino, katero je trpela, mogla nij nikdar razumeti. Spominjala se je le vsega tega, kot bi se jej bilo sanjalo.

Še le v tihih urah nočnih, ko se je videlo, da je Emilija poleg nje trdno zaspala, se je upala za trenotek rešiti železne vezi, s katerimi se je poprej silila. Ko pa je bila predrta ograja, razlila se je reka njenih bolečin brez ovir. Vstala je iz postelje; in obraz zakrivši v blazine nizke zofe, blizu okna stoječe jokala in točila je blažene solze, ker vsaka njih kapla je olajševala nje ranjeno srce. Od prvih svojih otročjih let se nij nikdar jokala tako dolgo in neprestano; in valovanje njenih persij in njeni globoki vzdihljeji, ki jih je vzdihovala, so pričali o silovitosti njene bolečine. Vse druge skrbi in težave so jo našle oboroženo s pobožnim zaupanjem, osrčeno s sveto nado in pripravljeno na vse; a ta udarec jo je udaril hipoma in nenadoma, da se je upognila, omahovala in se zgrudila, kot se nežna poletna rastlina trese in maje pred mrzlim viharjem zimskim.

Da je postal Viljem nezvest svoje prvi ljubezni, o tem nij dvomila nikakor več; to prepričanje pa jej je izpodbilo oporo in palico njenega življenja. Strijc Trueman in gospa Sullivanova sta bila njena dobrotnika in Emilija je bila še vedno nje ljubeznjiva in zvesta prijateljica; a vsi ti so bili bolj ali manj navezani na Jerico; čeravno se je lahko zanašala na njih ljubezen, morala sta se dva dolgo pred svojo smrtjo popolnem opirati na njene mlade roke, in tretja, zadnja ki jej je še ostala jej nij zaupala le svojih negotovih stopinj, ampak te stopinje so se opletale ter očitno se približavale gomili.

Na koga naj se opira potem Jerica? Katerega naj bi držala za oporo svojemu mlademu neizkušenemu življenju? Do katerega bi se smela obrniti zaupljivo, da bi jej svetoval, branil, podpiral in ljubil? Do katerega, če ne do Viljema? In Viljem je drugje udal srce — Jerica pa bode kmalu osamela!

Nij čuda tedaj, da se je jokala, kot se jokajo oni, katerim srce poka; jokala se je,

sastanku dojde iz Slovenske i nekoliko čestitih ljubljanskih Sokola, koji su najsrdačnije primljeni po hrvatskom bratu. Oni će doma pripoviedati, kako Hrvat duboko osjeća uzajemnost sa ostalom slavenkom braćom, navlastito pako uzajemnost sa Slovincem, koj mu je najbliži po svem. Politički savez sa tudjim narodom nije zarobio srca Hrvata, nije ga otudjio misli jugoslavenske uzajemnosti, koja bi se mogla i prije nego mislimo oživotvoriti.“

Ogerski parlamentni o dsek (ne zbor, kakor je bilo zadnjič napačno povedano) je nadaljeval posvetovanje postave o banki. Minister Tisza je rekel, da tisti ki govore, da je v denšnjih razmerah mogoča samostalna ogerska banka, iščejo le popularitete. — Mej temi popularitetnimi lovci pa je bil prej Tisza sam.

Vnanje države.

Iz **Carigrada** se javlja o velikih prekucijah. Vsled necih izjav turških soft (telegram „W. T.“ pripoveduje, da je bila velika revolucija na korist Mithad-paše, in upor je bil teško zadušen.) se je za mesto Carigrad obsedno stanje proglasilo. Vladni ukaz prepoveduje tu orožje nositi, ukazuje preiskavo hiš in konfisciranje orožja in daje oblastnjam pravico, sumjive ljudi brez sodbe izgnati ter prepoveduje shajanje. — Več turških poslancev je v viharnej seji, kjer so tudi soft bili, naglašalo v zbornici težavo zdanjega položaja in željo po nekih ministerskih zmenah izreklo. — Kristijan je so v velikem strahu!

Najnovejša poročila iz Carigrada javlja, da se je nove revolucije bati, ker je ljudstvo hudo razdraženo. Softi terjajo, naj se Mahmud Damat odstavi, ist tako Redif-paša, naj se Muktar od azijske vojske pokliče, Mithad-paši pa vladanje izroči.

Srbski „Istok“ oporeka novice, da bode Srbija kmalu zopet udeležila se vojske, a pristavlja, da če kak sovražnik srbsko mejo prestopi, bode se ves narod vzdignil na brambo, in računa na zvezo z Rumunijo.

Iz **Pariza** se zagotavlja, da je Mac-Mahon govoril z nemškim poslanikom knezom Hohenlohe prav prijateljsko in pomirljivo.

Zadnji telegram poroča, da je Mac-Mahon 25. t. m. ogledoval pripravljanska dela za svetovno razstavo. Trgovinski minister je, naznanjaje ta pohod vodji razstave pisal, da je potreba postala, varovati velike interese dela in miru proti intrigam tistih, ki razstavo iz politične strasti komprotirajo. — Torej povsod gasé zopet.

Bismark je s famijijo odšel v Kissingen. Ali bode tam tudi delal, ali bodo vznemirjajoče vesti, katere je po vsem pametnem svetu vzbudil Mac-Mahonov prevrat, zdaj po Bismarkovem odhodu iz Berlina zopet potolažile se, — kdo bi vedel.

Perzijani so na turške meji vojni tabor 12.000 mož postavili. Angleži pravijo, da za vzdržanje nevtralitete.

urah okrepča srce! O, blažena naj bode vera blaženo upanje, ki povzdigneta dušo nad vse druge težave ter je pritisketa v naročje božje, kadar vse njene podzemeljske opore padajo in naša najtrdnjša podpora omahuje kot šibki trst v močvirji!

In sedaj se je naslonila plemenita roka na njeno glavo. Obrnivši se, je zagledala Emilijo, o katerej je mislila, da spi; a tej je pregnala skrb in žalost vse spanje; sedaj je stala poleg nje polna strahu, podvojenega po vzdihljajih, katerih Jerica nij mogla popolnem zatreti.

„Jerica!“ rekla je žalostnega glasa, „ti si vsa zmešana in žalostna in vendar si skušala to mi zakriti. Jerica! ne obračaj se od mene,“ in objemši jo, pritisknila je njeno glavico na prsa in jej je pošeptala: „Srce moje! povej mi vse! kaj pa je vendar ubogemu mojemu detetu?“

In Jerica je razodela Emiliji svoje srce

Domače stvari.

— (Razpis volitev.) Sobotna uradna „Laibacher Zeitung“ prinaša deželnega predsednika razpisanje volitev za kranjski deželni zbor in sicer za kmetske občine bodo 7. julija, za mesta in trge 10. julija.

— („Slovenski Narod“) je bil v nedeljo od c. kr. državnega pravdnika **konfisciran**. Zapečatili so drugi uvodni članek „Slovanstvo na brzovlaku.“ Mi varujemo list kolikor je v človeške premisli opozicijskega slovanstva žurnalista mogoče. Paragrafe dotične smo ogledali in jih po dolgem izkustvu poznamo od spredaj in od zadaj. Vse zastoj! Naj č. bralci iz domoljubja z nami vred potrpe v težkih denšnjih časih, — saj upamo kmalu boljših.

— („Narodna tiskarna“) lastnica našega slovenskega dnevnika, kakor na prvem mestu lista tudi naznanjamo, nij mogla v nedeljo imeti občnega zbora, ker je bilo premalo akcijonarjev akcije vložilo in prišlo. Uzrok je pač menda tudi občna situacija in ta čas.

— (Cesar) je dal farnej podružnici Rakitnici pri Kočevji 100 gld. iz svoje blagajnice.

— (Kaznjenci na gradu in delo.) Znano je, da so se ljubljanski obrtniki, kateri davek plačajo, večkrat pritožili, da jim delo kaznjencev na ljubljanskem gradu in v prisilnej delavnici nepravilno konkurencio dela. Vsled teh pritožb je pravosodni minister ukazal vodstvu na gradu, da se morejo črevljariji, krojači, mizarji in tkalci mej kaznjenci mojstvom v najem dati, če ti želé in se pogodé.

— (Svoje dete umorila.) Piše se nam od bližnjega Posavja: Pri tukajšnjem posestniku Butovci na Črnočah služeča dekla je 24. t. m. pri delu na polji porodila dete, katero po porodu sklone poginu izročiti. A domov prišedši so jo večje domače ženske takoj izpazile. Precej pošljejo po župana. Županjski namestnik, bivši župan J. Snoj, izprašuje žensko, katera s početka taji, a potem pravi, da je bil otrok mrtev. Ko pridejo na kraj hudo delstva, najdejo popolnem obnemoglo golo dete v hosti tikoma pri vodi ležeče. Novorojenec je tukaj ležal v slabej postelji dosti ur; komaj se je posrečilo otroka zopet oživiti. Dete se kljubu morilnim naklepom vranje matere dobro počuti. Poskušano zločinstvo se je takoj dotičnej gosposki objavilo.

— (Čudna nevesta.) Pod tem naslovom se nam piše iz Reke: V bližnjih Mo-

ter je njenemu pazljivemu ušesu zaupala edino skrivnost, ki jo je kedaj imela pred njo. In Emilija se je jokala ter pazljivo poslušala; ko pa je Jerica nehala, pritisknila jo je Emilija večkrat k prsom ter je ginjenega glasa in vedenja, kot Jerica nikdar nij videla navadno mirne slepe devojke, vskliknila:

„Čudno, čudno, da je tudi tebi usojena ista osoda! O Jerica! srčice moje! pač se lahko skup jokavi; a veruj mi, da je tvoja bolečina dosta manj grenka, nego moja!“

In potem je Emilija v temoti polnočne ure povrnila Jerici njeno zaupanje ter jej je povedala svoje trpljenje, ki jej je pred dvajsetimi leti ostrupilo njeno mladost; to trpljenje je kljubu minolemu času še zmirom živo živelo v njenem spominu ter jej je počrnilo življenje; njena slepota je bila le posamni udarec v tem trpljenju.

(Dalje prih.)

ščenicah je snubil bogat kmetski fant dekle rudečih lic in polnih prsij — no, to nij nič posebnega. Oče mu je tudi nij odrekel; a vse nade bodočih krasnih dnij in zakonske sreče odvezal je srečnemu ženinu nekov tukajšnji dr. Gjačič. Oče nevestin je namreč malo dnij pred poroko mladih ljudi prišel k omenjenemu zdravniku vprašat ga za svet. Imel je namreč zaradi nje popolnem moškega ponašanja in iz družih opazenj tajno slutnjo, da bi morebiti ženin mogel biti nezadovoljen s svojo nevesto, a to se ve da, kadar bi bilo uže prepozno. A mož je imel prav, da je to storil, kajti, ko je zdravnik preiskaval mlado nevesto, uveril se je, da očetove brige za dete in njega prihodnost nijso neopravičene, kajti, sicer lepo in pravilno vzrastena nevesta, bila bi mogla biti ob enem tudi ljubeznjiv ženin. Da se je namišljena zveza podrla in da ostane bednica v hiši svojega očeta vse žive dni brez ljubimcev — a tudi brez ljubic — razumeje se samo po sebi.

— (Nesrečen hribolazec.) Iz Razdrtega se nam piše 24. maja: Binkoštni vtorak se je prigodila na našem Nanosu strašna nesreča. Trije mladi študentje so prišli iz Vipave okolo polu dne na sprednji vrh, s katerega je najkрасnejši razgled. Ko so se tukaj nagledali ter nekoliko okrepčali, odpravili so se zopet na pot in to proti našem selu, odkoder so se namenili zopet nazaj v Trst odpeljati. Kažipot, kateri jih je spremljal, nij pa niti vedel, kje je kakov pot ali pa vsaj menj nevaren prelaz skozi visoko, strmo skalovje in pečine. Na ta način primorani so bili potov si iskati. Eden teh dijakov, rodod Grk, bil je jako pogumen, ali bolje rečeno predrzen, oddaljil se je od ostalih treh ter prišel nad visoko strmeče pečine. Tu kar na mah pade vsled nerodnosti ali omotice — poslednje je najgotovjše, — in se zavalil v strašnega prepad, katerega bi se še celo divja koza ustrašila. Valil se je čez štirideset sežnjev, padel je mej tem čez menj ali več visoke pečine dokler je priletel na neki gruč, kjer je ves v krvi in hudo ranjen obležal. Pa mislite, da kažipot se je potrudil ga poiskati ter mu naglo v pomoč priskočiti? Ne! Šel je z ostalima dijakoma, katera sta pa bila vsled strašne katastrofe vsa preplašena, naprej in posrečilo se mu je naposled vendar, po neke jakoslabej ter zaraščenej poti dospeti v podnožje ponosnega Nanosa. Šli so prav blizu nesrečneža ali vse eno še tu se nij oni ničvrednej kažipot potrudil, poiskati ga ter mu v pomoč priskočiti, katere je ubogi revež gotovo potreboval. Dospedši v našo vas naznanja to županu in sicer brezsrčni kažipot prvi s sledečimi besedami: „Tam gori pod Nanosom leži en Trijestin, kateri je padel čez jedno skalo in se je ubil, če hočete pošljite ponj.“ Dijaka sta bila tako presunjena in tužna, da skoraj niti govoriti nijsta mogla. Na ukaz našega g. župana odšla sta naglo dva moža iskat nesrečneža, posrečilo se jima je kmalu dobiti ga. Ležal je ves sključen v krvi in v popolnej nezavednosti. Precej ko sta ga zagledala, menila sta, da je mrtev, kajti da je mogoče, da človek, ki pade čez take strašne pečine, ostane še živ, tega si misliti nijsta mogla. Ko sta ga vzdignila, izpoznala sta, da je še življenje v njem. Kri po obrazu in rokah, bila je vsa posušena, ležal je prek solca in to kake tri ure. Na glavi ima tri rane, eno pri desnem očesu prav veliko. Naglo, previdno in skrbljivo prinesla sta ga moža v Razdrto, od tukaj se

je naglo poslalo po zdravnika v Senožeče, kjer ga pa doma nij bilo, ali z brzim konjem pripeljal se je g. dr. Razpet iz Postojne, kateri mu je vse rane prav dobro izpral in večjo zašil. Dura manni, tako je nesrečneža priimek, bil je do drugega dne popolnem v nezavesti. Zdaj je uže nekoliko boljši, večkrat se zave, pa le za malo časa, potem pa zopet zaspi, ali pa kaj mrmra. Nada nij izgubljena, da ozdravi.

Razne vesti.

* (40.000 pušk) so pripeljali te dni v Innsbruck. Te puške so, kakor „Innsbr. T.“ pravi namenjene za to, da se mej tirolsko črno vojsko razdeli, kadar je bode treba. Mar se kmalu pričakuje?

* (Namazal!) Nek gledališki igralec pripoveduje sledečo dogodbo, katero sme vsakdo verjeti, ako hoče. On pravi: Leto in dan je minulo, kar sem bil prišel na popotovanji v Draždane. Tam grem v jako obiskovano gostilnico stanovat. Neko jutro, ko sem bil posebno dobre volje, napravim se kot brivec, ter grem po vseh sobah, kričeč: „Gospoda, kdo se da obriti?“ Tako sem jih namazal dvanaest, in vsakemu sem rekel, da sem zdolaj nekaj pozabil. Ko sem bil vse namazal, tečem v svojo sobo, se urno preblečem, namažem še sebe in grem potlej ven na koridor ter začnem razsajati in kleti, kje je tisti brivec, ki me je namazal, zdaj ga pa nikjer nij. Zdaj pridejo tudi vsi drugi namazani ven, se jeze in kriče in pravijo, da jih je imel brivec za norca. Jaz se ve da, sem se najbolj jezil. Nihče pa nij vedel, da sem jaz oni brivec. Zdaj, ko je uže leto preteklo pa mi nij treba več molčati.

Národno-gospodarske stvari.

O pivu.

Pivo dandenašnji igra tako veliko ulogo in vse se tako zanima zanj, da je pač dobro tudi o njem enkrat izpregovoriti. O nobenej pijači se toliko ne zabavlja, pa tudi ne hvale se nobena tako. Pa naj se še tako zabavlja, to je gotovo, da se te pijače dan na dan več spiše, morda celo preveč glede našega zdravja in preveč glede mošnje — a marsikdo si misli: pivo je tekoč kruh, zakaj bi si ga ne privoščil malo več, nego je prava mera.

Vsakdo pa hoče imeti drugačno pivo; ta bi rad, da bi ga okrepčalo, razveselilo, da bi mu odvzelo nekoliko vsakdanjih skrbij, drug pa hoče zopet redko pivo, da bi mu kri ne zrojila preveč. Enkrat je pretemno, enkrat presvitlo, enkrat grlo suši in še večjo žejo dela, drugo pot pa zopet glavi in želodcu nij prav. Potem pa Bog pomози pivovarjem, potem se zabavlja, da hmelja nij notri, da voda nij za nič in nekdaj je celo enkrat hudomušno rekel: „ta in ta voda bi bila prav dobra, ko bi malo več piva notri bilo.“

Zares se čez pivo in pivovarje nekoliko preveč greši, in večkrat bi se moral pivopivec samega sebe vprašati, ali nij morebiti v njem samem kak vzrok, da mu pivo ne diši, ali da je temu vzrok slabi, ogljene kisline polni zrak po krčmah ali sploh kaj takega. In potlej se kriči, naj se pivo kemično preišče, češ, da bode potlej konec vsemu trpljenju.

Pa to nij tako; kemično preiskavanje teh tožb ne bode odstranilo, kajti stare so uže tako, kakor pivo samo in spridenje, pravo spridenje piva se dozda kljub vsem preiskavanjem še nij mnogokrat našlo.

Ječmen, hmelj in voda so sploh reči, ki dajo pivo; a neumno bi bilo zahtevati, da se poleg teh v pivovarnah ne sme rabiti nobena stvar več. Ječmen na primer prav lahko nadomestuje rajž, koruza, krompir, pesni sladkor. Tudi so taki nadomestki postavno dovoljeni. S kemičnega in zdravstvenega stališča se proti temu ne dá prav čisto nič ugovarjati. Ako kisajo, dajo od sebe prav tisto, kakor ječmen, in mogoče, da od njih okus pride kaj drugačen, u pliv pa je vedno tisti. Ali je alkohol in dekstrin v pivu nastal iz ječmena ali

koruze, to je vse eno, in spirit, ki je nastal iz razpadanja sladkorja, ima ravno tiste lastnosti, kakor oni, ki se je naredil iz sladu, to je, iz skalovanega ječmena. Ako pivo dobro diši in dene, je potem pač vse eno, iz česa je narejeno; kakor pa je znano, navaja se tudi človeško telo na uživanje strupov in potem bi morali mi reči: naj se za pivo ne rabijo take materialije, ki so telesu škodljive in se morajo imenovati strupene. Da bi se pa to določilo, nij lahko. Ako se alkohol uživa zmerno, potem deluje dobro, ako se ga uživa v prevelike meri, potem mami in škoduje. Tabak in strup, ki je v njem in ki se zove nikotin, je eden naših najmočnejših strupov. Kako je kava ali čaj zdrav, to je znano vsakemu; če se pa vžije preveč kavejina ali tejjina, to je strupa, ki je v kavi in v čaji, lahko se nevarno zbolí, celo znori in zdivja. Ravno taka je z večino drugih snovij, ki jih uživamo: zmerno uživaj vse, pa ti gotovo ne bo škodovalo.

Pri pivu pa nij vredno govoriti o strupih; surrogati, ki se namesto hmelja rabijo, so navadno čisto nedolžni: vrbova koža, kvasijev les, encijanov korenina, volčja jagoda, jesenski podlesk in pikrinova kislina. Od vseh teh so samo zadnje tri škodljive stvari. Toda pikrinova kislina, ki se dela iz kreosota in karbolove kisline in se rabi v barvariji, je zelo grenka, sicer pa nema nobene take lastnosti, da bi se namesto hmelja lahko rabila; ker pa zelo rumeno barva, jo tudi lahko vsakdo izpozna, kdor jo je enkrat videl. Volčja jagoda in podlesk pa so omamlajoča zdravila, ki bolečine tolajijo in človeka zaspanega delajo, a oboje je predrago in kemično tako sestavljeno, da hmelja ne more nikakor nadomestiti. Vrbova koža, kvasijev les in drugi enaki rastlinski primečki pa imajo taisto grenko snov v sebi, kakor pivo; pa žalibog so le grenki ti primečki, drugih hmeljevih lastnosti nimajo: ne hmeljeve moke, ne hmeljevega eteričnega olja, ne hmeljeve smole in hmeljeve kisline, kar vse je potrebno, ako hoče pivo okusno biti. Žalibog torej za hmelj nij namestnika; ko bi se ta dobil, potlej bi pivovarji od hmelja ne bili tako odvisni in pivci bi ceneje lahko svojim željam zadostili.

Poslano.

Na luži „Graško Tgspst.“ izplavala je prav dobro odgojena rasa in s svojim živkanjem izbudila je blizo spavajočo kokoš „Ljublj. Tagblatt“. Kokoš jezna zaduší raco, a se pri tej moritvi ureže, kajti omejenjena kokoš se malo zlaže. Verovatí hočem, da se to iz zlega namena nij zgodilo, in misliti, da je bilo to samo nesporazumljenje; kajti nikdar nij mi palo na um, izreči od „Tagblatt“ navedene besede: „da nij nikakega navdušenja in da nij želje rešiti se izpod jarma turškega mej narodom jugoslovanskim, za svojo slobodo borecim.“ Da pa zastoj pričakuje od mene zaželenih pr občenj o doživkih na bojnem polji, temu vzrok je, ker sem prepričan, da bi zdaj ž njimi narodnej ideji in tistim, katerim je ta ideja sveta, ne ustregel.

M. Hubmajer.

Dunajska borza 28 maja

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	58	gid.	95	kr
Enotni drž. dolg v srebru	64	"	40	"
Zlata renta	70	"	95	"
1860 drž. posojilo	108	"	75	"
Akcije národne banke	771	"	—	"
Kreditne akcije	36	"	—	"
London	128	"	—	"
Napol.	10	"	25 1/2	"
C. k. cekini	6	"	07	"
Srebro	12	"	10	"
Državne marke	62	"	95	"

Vsega zdravilstva dr. Josip Derč,

dozdaj asistent in sekundar na porodniškem oddelku ljubljanske bómice, si usoja naznanjati, da stanuje od 10. maja naprej na sv. Petra cesti št. 6, pri tleh na levo, in da ordinira od 8. do 10. ure jutraj. Ubogim zastoj; v ženskih boleznih pa od 3. do 4. ure popoldne. (114—6)

V Ljubljani, 9. maja 1877.

sem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze, naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprepušljeno, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, omenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, močnost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofjine Castleuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih sob, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in grizi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v seani cavi, zaprtju, pri bolehnem bodejni v obistih mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in ta neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (t. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, boje čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledačega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsostansko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicah boleznij, katere so me deset let mučile.

(Gospa) Armande Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na den, ko pri zdravilih.

Revalesscière v različnih posodah po pol tunta 1 gold. 50 kr., 1 tunta 1 gold. 50 kr., 2 tunta 1 gold. 50 kr., 5 tundo 1 gold. 50 kr., 12 tundo 20 gold., 24 tundo 36 gold. Revalesscière-Isaacuten v posodah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gid. 50 kr., 24 tas 2 gi. 50 kr., 48 tas 4 gi. 50 kr., v prahu 24 tas 10 gi. 50 kr. Da Barry & Comp. na Sprujski, Wallischengasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in apocerijah urgovcih, tudi razpošilja tujeje na vse kraje po poštnih nakaznicah ali p. vstopih. V Ljubljani Ed. Schur, J. Svoboda, lekar pri „zlatem oriu“, v Reki pri lekarju J. Prokamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v spijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca, J. Hirsch, v Zadru pri Androviču. (102)

Knjiga, 60 natisov doživela, vendar ne po ki je trebuje nikakega priporočanja, to je pač najlepši dokaz, kako je dobro. Za bolnike, ki se hočejo le izvrstnega zdravjenja za pridobitje svojega zdravja posluževati, je taka knjiga dvojne vrednosti in jamči zato, da se ne misli z novimi zdravili na njegovem telesu eksperimentirati, kakor se to večkrat zgodi. — Od menitne, 60 strani velike knjige: „Dr. Airy's Naturheilmethode“ je izšel uže 60. natis. Tisoč in tisoč se ima zahvaliti za svoje zdravje načinu zdravjenja, ki je v tej knjigi popisan; o tem pričajo mnogobrojna, zraven tiskana spričevala. Nihče naj dakle ne zamudi, kupiti si to izvrstno, popularno-medicínsko delo, ki stane 60 kr. a v. prav kmalu v bližnji knjigarni, ali pa naj si jo proti vposlanju 12 pisn. mark po 5 kr. dá poslati od Richter's Verlags-Anstalt in Leipzig, katera poprej, ako se to zahteva, pošlje 100 strani dolg iztisek iz nje franko, v pregled. (330—14)